

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003218

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Багатченко Олена Степанівна

2. Olena S. Bahatchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0009-4619-3323

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 201

Назва наукової спеціальності: Агрономія

Галузь / галузі знань: аграрні науки та продовольство

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Селекція і насінництво сільськогосподарських культур

Дата захисту: 13-08-2026

Спеціальність за освітою: Агрономія

Місце роботи здобувача: Товариство з обмеженою відповідальністю "Агрофірма "Колос"

Код за ЄДРПОУ: 03754120

Місцезнаходження: пл. Ватутіна, с. Пустоварівка, Білоцерківський р-н., 09051, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15592

Повне найменування юридичної особи: Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496863

Місцезнаходження: вул. Центральна, с. Центральне, Миронівський р-н., 08853, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Товариство з обмеженою відповідальністю "Агрофірма
"Колос"

Код за ЄДРПОУ: 03754120

Місцезнаходження: пл. Ватутіна, с. Пустоварівка, Білоцерківський р-н., 09051, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Формування урожайності, посівних якостей та врожайних властивостей пшениці м'якої озимої в умовах Центрального Лісостепу України.
2. Formation of yield, seed quality and yielding properties of winter bread wheat under the conditions of the Central Forest-Steppe of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота присвячена вирішенню актуального науково-практичного завдання щодо підвищення насінневої продуктивності пшениці м'якої озимої шляхом оптимізації елементів технології вирощування та встановлення закономірностей формування врожайності, посівних якостей і врожайних властивостей насіння залежно від сортових особливостей, попередників і строків сівби в умовах Центрального Лісостепу України. Дослідження проводили впродовж 2022–2025 рр. на базі ТОВ «Агрофірма Колос» Білоцерківського району Київської області. Ґрунт дослідної ділянки – чорнозем типовий середньогумусний. У польових дослідах вивчали дев'ять сортів пшениці м'якої озимої: АФК Еліт Грейс, АФК Лайт Грін, АФК Преміум, АФК Стабільіт, АФК Фентезі, АФК Юніон, МІП Роксолана, МІП Феєрія та Подолянка (стандарт). Попередниками

були горох, соя, соняшник та ріпак озимий. Сівбу проводили у три строки: 20 вересня, 30 вересня та 10 жовтня. Наукова новизна одержаних результатів полягає у встановленні закономірностей формування врожайності, посівних якостей та врожайних властивостей насіння сучасних сортів пшениці м'якої озимої залежно від попередників і строків сівби в умовах Центрального Лісостепу України; визначенні оптимальних параметрів технології вирощування; удосконаленні підходів до оцінювання насінневої продуктивності сортів та встановленні взаємозв'язків між показниками структури врожаю, посівними якостями та врожайними властивостями насіння. Удосконалено окремі елементи технології вирощування насіння пшениці м'якої озимої в умовах Центрального Лісостепу України, яка сприяє підвищенню рівня врожайності і поліпшенню посівних якостей насіння. Набули подальшого розвитку наукові положення щодо оптимізації технологічних прийомів вирощування пшениці м'якої озимої для отримання високоякісного насіння в умовах нестабільного клімату. Економічна оцінка результатів досліджень показала, що найбільшу економічну ефективність забезпечувало вирощування високопродуктивних сортів після гороху за строку сівби 20–30 вересня. У цих варіантах забезпечувалося найкраще поєднання рівня урожайності, виходу кондиційного насіння та економічних показників виробництва. Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці рекомендацій щодо оптимізації елементів технології вирощування пшениці м'якої озимої в умовах Центрального Лісостепу України, що забезпечує підвищення врожайності та отримання кондиційного насіння з високими посівними якостями. Результати досліджень пройшли виробничу перевірку та впроваджені у ТОВ «Агрофірма Колос», ФГ «Агрофірма Колос», ФГ «Пустоварівський Колос» та ПП «ЮТАНА», де підтвердили свою ефективність у виробничих умовах. Застосування розроблених рекомендацій забезпечило підвищення урожайності зерна на 0,68–0,83 т/га, збільшення виходу кондиційного насіння на 7,9–9,4 % та отримання додаткового економічного ефекту від 11 940 до 15 480 грн/га.

2. The dissertation is devoted to solving an important scientific and practical problem concerning the improvement of seed productivity of winter bread wheat through optimization of cultivation technology elements and determination of the regularities of yield formation, seed quality and yielding properties depending on varietal characteristics, preceding crops, and sowing dates under the conditions of the Central Forest-Steppe of Ukraine. The research was conducted during 2022–2025 at LLC “Agrofirma Kolos” in Bila Tserkva district, Kyiv region. The soil of the experimental site was typical medium-humus chernozem. Nine winter wheat varieties were investigated in field trials: AFK Elite Grain, AFK Light Green, AFK Premium, AFK Stability, AFK Fantasy, AFK Union, MIP Roksolana, MIP Feieria, and Podolanka (standard). The preceding crops were pea, soybean, sunflower, and winter rapeseed. Sowing was carried out on September 20, September 30, and October 10. The scientific novelty of the obtained results lies in identifying the regularities of yield formation, seed quality, and yielding properties of modern winter wheat varieties depending on preceding crops and sowing dates under the conditions of the Central Forest-Steppe of Ukraine; determining optimal cultivation parameters; improving approaches to the assessment of seed productivity; and establishing relationships among yield components, seed quality, and seed yielding properties. Some elements of the technology for growing winter bread wheat seeds in the conditions of the Central Forest-Steppe of Ukraine have been improved. It contributes to increasing the yield level and improving the sowing qualities of seeds. Scientific provisions on optimizing technological methods for growing winter bread wheat to obtain high-quality seeds in unstable climate conditions have been further developed. Economic evaluation of the research results showed that the most economic efficiency was provided by growing high-yielding varieties after peas under sowing dates of September 20–30. These options provided the best combination of yield, yield of conditioned seeds, and economic indicators of production. The practical significance of the research consists in the development of recommendations for optimizing winter wheat cultivation technology in the Central Forest-Steppe of Ukraine. The proposed cultivation practices ensure increased grain yield and obtaining conditioned seeds with enhanced sowing qualities. The research findings were tested and implemented in agricultural enterprises, including LLC “Agrofirma Kolos”, Farm Enterprise “Agrofirma Kolos”, Farm Enterprise “Pustovarivskiy Kolos”, and Private Enterprise “YUTANA”, where their effectiveness under commercial production conditions was confirmed. The application of the developed recommendations ensured an increase in

grain yield by 0.68–0.83 t/ha, an increase in the output of conditioned seeds by 7.9–9.4%, and an additional economic effect of 11,940 to 15,480 UAH/ha.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Багатченко О. С., Центи́ло Л. В. Формування урожайності та показників посівних якостей насіння пшениці м'якої озимої залежно від агротехнічних чинників. Зернові культури. 2025. Том 9, № 2. С. 320–332. <https://doi.org/10.31867/2523-4544/0394> <https://journal-grain-crops.com/arhiv/view/699dd99cb1900.pdf> (80 % авторства: проведення експерименту, обробка і аналіз даних, написання статті).
- 2. Bahatchenko O., Tsentylo L. The influence of agrotechnical factors on the formation of indicators of seed productivity in winter bread wheat. Scientific Reports of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine. 2026. Vol. 22, Iss. 1. P. 36–53. <https://doi.org/10.31548/dopovid1.1.2026.36> (70 % авторства: проведення експерименту, обробка і аналіз даних, написання статті).
- 3. Багатченко О. С., Центи́ло Л. В. Формування стійкості сортів пшениці м'якої озимої до біотичних та антропогенних чинників залежно від агротехнічних факторів. Сільське господарство та лісівництво. 2026. Вип. 2, № 41. С. 159–169. doi: 10.37128/2707-5826-2026-2-13 <http://forestry.vsau.org/en/particles/formation-of-resistance-of-winter-wheat-varieties-to-biotic-and-abiotic-factors-depending-on-agronomic-practices> (70 % авторства: проведення експерименту, обробка і аналіз даних, написання статті).
- 1. Багатченко О.С., Центи́ло Л.В. Формування урожайності пшениці озимої залежно від строків сівби та попередників. Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур : матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і спеціалістів (с. Центральне, 19 квітня 2024 р.). Центральне, 2024. С. 23–24. http://www.mip.com.ua/images/2024/XII_Selektsiya_henetyka_i_tekhnolohiyi_vyroshchuvannya_silskohospod (60 % авторства: проведення експерименту, обробка і аналіз даних, написання тез).
- 2. Багатченко О. С., Центи́ло Л. В. Формування урожайності пшениці озимої в умовах Правобережного Лісостепу України. Селекція, генетика, сортовипробування та агротехнології культурних рослин: виклики та перспективи : матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і спеціалістів (с. Центральне, 25 квітня 2025 р.). Центральне, 2025. С. 14. https://mip.com.ua/images/2025/zbirnukkonferensiyamoloduh2025/Collection_of_reports_of_conference_par (60 % авторства: проведення експерименту, обробка і аналіз даних, написання тез).
- 3. Багатченко О. С., Багатченко В. В., Центи́ло Л. В. Формування стійкості та економічної ефективності вирощування сортів пшениці м'якої озимої залежно від агротехнічних факторів. Селекція, генетика, сортовипробування та агротехнології культурних рослин: виклики та перспективи : матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених і спеціалістів (с. Центральне, 24 квітня 2026 р.). Центральне, 2026. С. 28. https://mip.com.ua/images/molodiy_vcheniy/ZbirnukDopovideyMolodiVcheniMIP2026.pdf (60 % авторства: проведення експерименту, обробка і аналіз даних, написання тез).

- Демидов О. А., Сіроштан А. А., Кавунець В. П., Заїма О. А., Дергачов О. Л., Центи́ло Л. В., Каліці́нська О. Б., Бордюг А. М., Листуха М. М., Багатченко О. С., Правдзіва І. В., Малеончук О. В., Землін І. М., Березанський Н. О. Процес виробництва насіння пшениці озимої в умовах Лісостепу України (Методичні рекомендації) / за ред. А. А. Сіроштана, В. П. Кавунця. Центральне, 2025. 36 с. (10 % авторства: планування і виконання експерименту, аналіз даних, написання розділів 6.1 і 6.5 рекомендацій).

Наукова (науково-технічна) продукція: технології

Соціально-економічна спрямованість: створення принципово нової продукції (матеріалів, технологій тощо) для забезпечення експортного потенціалу та заміщенню імпорту

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U100436; 0124U000053

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Центи́ло Леоні́д Васи́льович

2. Leonid V. Tsentylo

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лозінський Микола Владиславович

2. Mykola V. Lozinskyi

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6078-3209

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дмитренко Юлія Михайлівна

2. Yuliia M. Dmytrenko

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3942-9125

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, Київ, 03041, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузьменко Євгеній Анатолійович

2. Yevhenii A. Kuzmenko

Кваліфікація: к. с.-г. н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496863

Місцезнаходження: вул. Центральна, с. Центральне, Миронівський р-н., 08853, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Юрченко Тетяна Василівна

2. Tetiana V. Yurchenko

Кваліфікація: к. с.-г. н., с.д., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496863

Місцезнаходження: вул. Центральна, с. Центральне, Миронівський р-н., 08853, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кириленко Віра Вікторівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кириленко Віра Вікторівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Федоренко Марина Вікторівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна